

No.: _____

Pages : 04

Libu/A-11]

Eng

Sardar Patel University

B.Com. (Third Semester) Examination – November 2022

Sub. Fundamentals of Cost Accounting

CODE : UB03CCOM72: Total Marks – 70

Date : 11-11-2022

Time: 03 HOURS

2:00 pm to 5:00 pm

Note : Figures on the right indicates marks :

Que. 1 Give the definition of Cost accounting methods and Explain its Advantages and Disadvantages. [18]

OR

Que.1 [a] Describe (i) Cost Centre and Cost Unit (ii) Elements of Cost [10]

[b] State the characteristics of ideal cost accounting method. [08]

Que.2 [a] Finding out on the basis of details given below [12]

- (1) Re-order Level (2) Minimum Level (3) Maximum Level (4) Average Level
(5) Danger Level

Other details are as under:

- 1) Maximum time to get materials 135 days
- 2) Average time to get materials 80 days
- 3) Minimum time to get materials 55 days
- 4) Maximum time to set supply of materials 11 days in emergency
- 5) Daily Maximum consumption of materials 75 units
- 6) Daily Average consumption of materials 60 units
- 7) Daily Minimum consumption of materials 45 units
- 8) Order Quantity 1500 units.

[b] What is the meaning of Labour Turnover Ratio? State the causes of Labour Turnover. [05]

OR

Que. 2 [a] Explain various types of materials [05]

[b] As per Time Wage System 54 hours given to the worker to complete his work. [12]

As per Piece Wage System worker complete his work within 36 hours. Per hour Labour rate is Rs. 3. Cost of materials per unit is Rs. 78 and Factory overheads are occurred 200% of Direct Wages.

Find out Factory Cost of product on the basis of following methods:

- [1] Time Wage System [2] Piece Wage System [3] As per Halsey Plan
[4] As per Rowan Plan

C.P.T.O.

(1)

Que.3 In a factory 4 (Four) similar Machines are there. Details regarding to these machines [18]

are given below :

<u>Particulars</u>	<u>Annual Expense (Rs.)</u>
Rent – Taxes	60,000
Factory lighting	4,100
Repairing Expense	5,900
Supervision Expense	6,300
Salary of Supervisor (2 supervisors, looking after 4 machines and Rs. 3000 has been paid to each Supervisor monthly)	
Power Expenses (10 paise per unit)	24,000
Each machine consumes 10 units per hour.	
Depreciation per machine	3,000
Instalment of Machine as per Higher purchase (Including interest of Rs. 2000)	8,000
Sundry Expense of Factory	2,100

➤ Find out Machine Hour Rate.

OR

Que.3 In a factory there are three production departments M,N,O and two service departments Q and R. Details of the expenses during April 2022 are as under. [18]

<u>Particulars</u>	<u>Rs.</u>
Rent and Taxes	1,00,000
Salary of factory manager	1,50,000
Power charge	1,80,000
Depreciation of machine	1,48,500
Contribution of E.S.I	55,000
Electricity	80,000
Canteen Expenses	30,000
Insurance	33,000
Indirect Wages	82,500

Other Details :

<u>Particulars</u>	<u>M</u>	<u>N</u>	<u>O</u>	<u>Q</u>	<u>R</u>
Direct Wages (Rs.)	11,250	10,500	7,500	3,000	750
Space occupied Per Sq. ft.	15,000	10,000	12,500	7,500	5,000
Lighting Points	6	5	4	3	2
Cost of machine	1,80,000	1,20,000	90,000	3,000	3,000
Horse power of machine	1,000	1,500	500	--	--
Time allotted to the factory manager	25	20	15	10	5
Number of workers	125	150	100	75	50

The benefit of the service departments Q and R is derived by the other departments in following proportion.

Departments	M	N	O	Q	R
Q	20%	30%	40%	--	10%
R	30%	40%	30%	--	--

Prepare Statement showing:

1. Distribution of overheads to various departments.
2. Distribution of expenses of service departments among production departments.

Que.4 Swayam Manufacturing Company produced and Sold 2000 Laptops during the year 2020. [17]
Profit and Loss account of the year 2020 of company is as below:

Particulars	Amount Rs.	Particulars	Amount Rs.
Direct Materials	12,80,000	Sales	64,00,000
Direct Wages	19,20,000		
Production Expenses	8,00,000		
Gross Profit	24,00,000		
	64,00,000		64,00,000
Salary of office staff	9,60,000	Gross Profit	24,00,000
Rent and Taxes	1,60,000		
General Expenses	3,20,000		
Selling Expenses	4,80,000		
Net Profit	4,80,000		
	24,00,000		24,00,000

Estimate for the year 2021 is as under:

- 1) Production and Sales would be 8000 laptops.
- 2) Price of materials will increase by 25%.
- 3) Labour rate will increase by 10%.
- 4) Production expenses will increase in proportion of joint cost of materials and wages.
- 5) Selling expenses will increase by Rs. 60 per unit.
- 6) Other expenses are remained unchanged.
- 7) Profit rate is 20% on sales.

Prepare :

1. Statement showing cost and profit & loss for the year 2020.
2. Statement showing Estimated cost and profit for the year 2021.

OR

(P.T.O.)

Que.4 Following details are available from financial account of the Siddharth Company for the year ending on 31-03-2021.

[17]

Particulars	Amount Rs.
Sales (1,80,000 units)	18,00,000
Closing Stock of Finished Goods (60,000 units)	1,80,000
Usage of Direct Materials	3,60,000
Direct Wages	2,70,000
Factory Overheads	1,35,000
Administrative Expenses	7,20,000
Sales Distribution Expenses	2,40,000
Interest on debenture	60,000
Income Tax paid	22,500
Legal Expenses	7,500
Profit of Share speculation	37,500
Interest Received on Deposit	22,500

➤ Following informations are received from cost accounts.

- 1) Usage of Direct Materials of Rs. 4,05,000
- 2) Factory Overhead Expenses are 20% of Prime cost,
- 3) Administrative Expenses are Rs. 2 per unit of produced units.
- 4) Sales distribution expenses are Rs. 0.60 per unit.

➤ Prepare :

1. Cost Sheet
2. Profit & Loss Account
3. Reconciliation statement of Profit showing by Cost Accounts and Financial Accounts.

Seat No.: _____

Sardar Patel University

[150/A-11]
જાણી.

B.Com. (Third Semester) Examination – November 2022

Sub. Fundamentals of Cost Accounting

CODE : UB03CCOM71 : Total Marks – 70

Date : 11-11-2022

Time: 03 HOURS

2:00 pm to 5:00 pm

નોંધ: જામણી બાજુ પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવેલ છે.

પ્રશ્ન.1 પડતર હિસાબી પદ્ધતિની વ્યાખ્યા આપી પડતર હિસાબી પદ્ધતિના ફાયદા અને ઝેર સ્પષ્ટ/સમજાવો. [18]

અથવા

પ્રશ્ન.1 [અ] વર્ણવો [ii] પડતરનું કેન્દ્ર અને પડતર એકમ [iii] પડતરના તત્વો [10]

[બ] આદર્શ પડતર હિસાબી પદ્ધતિના લક્ષણો જણાવો. [08]

પ્રશ્ન.2 [અ] નીચે આપેલી માહિતી પરથી શોધો. [12]

(1) પુનઃવરદી સપાટી (2) લઘુત્તમ સપાટી (3) ગુરુત્તમ સપાટી (4) સરેરાશ સપાટી (5) ભયસપાટી

અન્ય માહિતી નીચે મુજબ છે:

- 1) માલ મેળવતા લાગતો વધુમાં વધુ સમય 135 દિવસ
- 2) માલ મેળવતા લાગતો સરેરાશ સમય 80 દિવસ
- 3) માલ મેળવતા લાગતો ઓછામાં ઓછો સમય 55 દિવસ
- 4) તાત્કાલિક માલ મેળવતા લાગતો વધુમાં વધુ સમય 11 દિવસ
- 5) માલનો રોજનો વધુમાં વધુ વપરાશ 75 એકમો
- 6) માલનો રોજનો સરેરાશ વપરાશ 60 એકમો
- 7) માલનો રોજનો ઓછામાં ઓછો વપરાશ 45 એકમો
- 8) વરદી જથ્થો 1500 એકમો

[બ] મજૂર ફેરબદલી દર એટલે શું ? મજૂર ફેરબદલીના કારણો જણાવો. [05]

અથવા

પ્રશ્ન.2 [અ] માલસામાનના વિવિધ પ્રકારો જણાવો. [05]

[બ] એક કામદારને એક કાર્ય પૂર્ણ કરવા માટે 54 કલાકનો સમય સમયવેતન મુજબ આપવામાં આવે છે. [12]

તે કાર્યવેતન મુજબ 36 કલાકમાં કાર્ય પૂર્ણ કરે છે. તેનો કલાકદીઠ મજૂરીદર રૂ.3=00 છે. માલસામગ્રીની

પડતર એકમદીઠ રૂ. 78 છે અને કારખાનાં શિરોપરી ખર્ચ પ્રત્યક્ષ મજૂરીના 200% લેખે થાય છે.

નીચેની પદ્ધતિએ વસ્તુની કારખાના પડતર શોધો.

[1] સમય વેતન પ્રથા [2] કાર્ય વેતન પ્રથા [3] હેલ્સી યોજના મુજબ [4] રોવેન યોજના મુજબ

(ખાન ઉભટાવી)

પ્રશ્ન.3 એક કારખાનું કે જેમાં 4 (ચાર) એક સરખા યંત્રો છે. તે અંગેના ખર્ચાની વિગતો નીચે મુજબ છે.

[18]

વિગત	વાર્ષિક ખર્ચ (રૂ.)
1) ભાડું-વેરા	60,000
2) કારખાનાની દીવાલત્તી	4,100
3) સમારકામ ખર્ચ	5,900
4) સુપરવિઝન ખર્ચ	6,300
5) સુપરવાઈઝરનો પગાર (2 સુપરવાઈઝર, 4 યંત્રો પર ધ્યાન આપે છે જે દરેકને માસિક રૂ.3000 પગાર ચૂકવ્યા છે)	
6) પાવર ખર્ચ (યુનિટ દીઠ 10 પૈસા)	24,000
7) દરેક યંત્ર ક્લાક દીઠ 10 યુનિટ પાવરના વાપરે છે	
8) યંત્ર દીઠ ઘસારો	3,000
9) યંત્રોનો ભાડા ખરીદનો હપતો (રૂ.2000 વ્યાજ સહિત)	8,000
10) કારખાનાનો પરચુરણ ખર્ચ	2,100
➤ યાંત્રિક ક્લાક દર શોધો	

અથવા

પ્રશ્ન.3 એક કારખાનામાં ત્રણ ઉત્પાદન વિભાગો M, N, O અને બે સેવા વિભાગો Q અને R છે.

[18]

એપ્રિલ 2022 દરમિયાન ખર્ચાઓની વિગતો નીચે મુજબ છે.

વિગત	રૂ.
ભાડું અને વેરા	1,00,000
કારખાના મેનેજરનો પગાર	1,50,000
પાવર ખર્ચ	1,80,000
યંત્રનો ઘસારો	1,48,500
કર્મચારી વીમા યોજનામાં ફાળો	55,000
વીજળી	80,000
કેન્ટીન ખર્ચ	30,000
વીમો	33,000
પરોક્ષ મજૂરી	82,500

અન્ય માહિતી :

વિગત	M	N	O	Q	R
પ્રત્યક્ષ મજૂરી (રૂ.)	11,250	10,500	7,500	3,000	750
રોકેલી જગ્યા (ચોરસ ફૂટ)	15,000	10,000	12,500	7,500	5,000
વીજળીના પોઈન્ટ્સ	6	5	4	3	2
યંત્રની કિંમત (રૂ.)	1,80,000	1,20,000	90,000	3,000	3,000
યંત્રના હોર્સ પાવર	1,000	1,500	500	--	--
કારખાના મેનેજરનો આપેલ સમય	25	20	15	10	5
કામદારોની સંખ્યા	125	150	100	75	50

સેવા વિભાગો Q અને R નો લાભ અન્ય વિભાગો નીચે પ્રમાણે મળે છે.

વિભાગો	M	N	O	Q	R
Q	20%	30%	40%	--	10%
R	30%	40%	30%	--	--

તૈયાર કરો :

- 1) વિવિધ વિભાગો વચ્ચે શિરોપરી ખર્ચની ફાળવણી દર્શાવતું પત્રક
- 2) ઉત્પાદન વિભાગો વચ્ચે સેવા વિભાગના ખર્ચોની ફાળવણી દર્શાવતું પત્રક

પ્રશ્ન.4 સ્વયમ મેન્યુફેક્ચરિંગ કંપનીએ વર્ષ 2020 દરમિયાન 2000 લેપટોપનું ઉત્પાદન અને વેચાણ કર્યું. વર્ષ 2020નું વેપાર અને [17]

નફાનુકસાન ખાતું નીચે મુજબ છે.

વિગત	રકમરૂ.	વિગત	રકમરૂ.
પ્રત્યક્ષ માલસામાન	12,80,000	વેચાણ	64,00,000
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	19,20,000		
ઉત્પાદન ખર્ચો	8,00,000		
કાચો નફો	24,00,000		
	64,00,000		64,00,000
ઓફિસ સ્ટાફ પગાર	9,60,000	કાચો નફો	24,00,000
ભાડું અને વેરા	1,60,000		
સામાન્ય ખર્ચોઓ	3,20,000		
વેચાણ ખર્ચો	4,80,000		
ચોખ્ખો નફો	4,80,000		
	24,00,000		24,00,000

વર્ષ 2021 માટેનો અંદાજનીચેમુજબ છે.

- 1) ઉત્પાદન અને વેચાણ 8000 લેપટોપનું થશે
- 2) માલસામાનની કિંમતમાં 25% નો વધારો થશે
- 3) મજૂરી દર 10% થી વધશે
- 4) ઉત્પાદન ખર્ચોઓ, માલસામાન અને મજૂરીના સંયુક્ત પડતરના પ્રમાણમાં વધશે.
- 5) વેચાણ ખર્ચો એકમદીઠ રૂ. 60 વધશે.
- 6) અન્ય ખર્ચોઓ પર ઉત્પાદન વધારાની કોઈ અસર થશે નહીં.
- 7) વેચાણ પર નફાનો દર 20% છે.

તૈયાર કરો:

1. વર્ષ 2020 માટે પડતર અને નફો દર્શાવતું પત્રક
2. વર્ષ 2021 માટે અંદાજિત (ટિન્ડર પત્રક) પડતર અને નફો દર્શાવતું પત્રક

(પાન ઉસરાવો)

અથવા

પ્રશ્ન.4 તા, 31-03-2021ના રોજ પુરા થતાં વર્ષની સિદ્ધાર્થ કંપનીના નાણાકીય હિસાબોમાંથી નીચેની વિગતો મળે છે.[17]

વિગત	રકમરૂ.
વેચાણ (1,80,000 એકમો)	18,00,000
તૈયારમાલનો આખરસ્ટોક (60,000 એકમો)	1,80,000
પ્રત્યક્ષ માલસામગ્રીનો વપરાશ	3,60,000
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	2,70,000
કારખાનાના શિરોપરી ખર્ચા	1,35,000
વહીવટી ખર્ચા	7,20,000
વેચાણ વિતરણ ખર્ચા	2,40,000
ડિબેનચર પર વ્યાજ	60,000
આવકવેરો ચુકવ્યો	22,500
કાનૂની ખર્ચા	7,500
શેર સટ્ટાનો નફો	37,500
ડિપોઝીટ પર મળેલું વ્યાજ	22,500

પડતર હિસાબોની નીચેની માહિતી મળે છે.

- 1) પ્રત્યક્ષ માલસામાનનો વપરાશ રૂ. 4,05,000
- 2) કારખાના શિરોપરી ખર્ચા પાર્થમિક પડતરના 20%
- 3) વહીવટી ખર્ચા ઉત્પાદિત એકમના એકમદીઠ રૂ. 2
- 4) વેચાણ વિતરણખર્ચા એકમદીઠ રૂ. 0.60

તૈયાર કરો:

1. પડતર પત્રક
2. નફા-નુકસાન ખાતું
3. પડતરના હિસાબો અને નાણાકીય હિસાબો દ્વારા દર્શાવેલ નફા-નુકસાનની મેજલવણી દર્શાવતું પત્રક